

Svenska Dagbladet
Den 12 maj 2001

Flygvapnet vid vägs ände:

”Vår forskning om friskolorna håller”

Försvarskris. Försvarsutskottets hantering av ärendet flygvapnet har bara lett till nya låsningar. Varför struntar utskottet i resultatet av begärd extra utredning? Finns det verkligen inte något vettigt alternativ till det kaos som nu skapats, undrar Mats Nilsson.

För den samhällspolitiska debattens skull är det viktigt att korrekt information sprids via medier. Detta är Sören Wibes tes på Brännpunkt i söndags den 6 maj och han menar att detta ofta inte är fallet. För att exemplifiera sin tes nämner han ett antal uppmärksammade rapporter där han hävdar att underlaget har varit bristfälligt, svårt att få tillgång till och att slutsatserna många gånger varit felaktiga. En av de rapporter han lyfter fram är vår rapport om hur konkurrens från friskolor påverkar elevprestationer i den kommunala grundskolan (Konkurrens bildar skola, Eso Ds 2001:12). Vi håller med Wibe om att det är viktigt att korrekt information förmedlas via medier, men Wibes påhopp på vår rapport är felaktigt

Det material vi använder finns i sin helhet hos Skolverket och Wibe har fått tillåtelse att använda materialet. Delar av det ligger dessutom på Skolverkets hemsida och är tillgängligt för alla. Då vi tidigare har uppfattat Wibe som en seriös kritiker har vi även erbjudit honom att göra de statistiska analyser som han vill göra. (Bland annat har vi tittat på om minskade resurser i den kommunala skolan skulle kunna ta ut de positiva konkurrens effekterna som vi finner, så var dock inte fallet.) Wibe hävdar vidare att det är en risk att vi har dragit fel slutsatser på grund av att materialet inte är representativt. I undersökningen ingår 30 000 elever i årskurs 9 och de bor i kommuner som är representativa för var det stora flertalet av Sveriges ungdomar går i skola. Materialet är dessutom det som används i Skolverkets analyser. Wibes kritik är med andra ord missvisande. Men om han tror att det är bättre att använda ett större material kan vi hänvisa till SCB/Skolverkets betygdatabas, som innehåller samtliga individers betyg i årskurs 9. Vi har valt att inte använda denna databas då den inte innehåller någon information om resultat på de nationella proven, vilka av flera anledningar är viktiga att ha med i denna typ av undersökningar.

Något som också förvånar oss i Wibes artikel är hans påstående om att det finns indikationer på att de slutsatser vi drar inte håller när man tittar på sambandet mellan andelen elever i friskolor och genomsnittliga betyg på kommunnivå. I vår rapport har vi analyserat denna frågeställning (se s. 93-96, 107 i rapporten) och vi finner att konkurrens har en positiv påverkan på den genomsnittliga betygsnivån. Ett kanske viktigare problem är hur de politiska beslutsfattarna utnyttjar forskningsresultat. Vad som framförallt bekymrar oss är inte Wibes ogrundade påhopp utan hur rapporten behandlas av utbildningsdepartementet i deras promemoria om fristående skolor (PM U2001/1210/G).

Trots att vi genomfört den största studien på området och trots att det är en Eso-rapport nämns den inte med ett enda ord. Detta agerande är nedslående.

Författare: Fredrik Bergström Mikael Sandström

©Svenska Dagbladet eller artikelförfattaren.